

▲ Het aantal natuurbegravingen verdubbelt ongeveer elke twee jaar en er zijn steeds meer initiatieven voor natuurbegraafplaatsen. Maar niet iedereen is er blij mee, zoals hier in Wapenveld. © Henri van der Beek

Natuurbegraafplaatsen dragen juist bij aan vermindering broeikasgassen

OPINIE Natuurbegraafplaatsen stuiten nogal eens op verzet. Tegenstanders zijn bang dat natuurgraven het bos aantasten en de bodem vervuilen. Maar volgens Ariena van Bruggen, emeritus hoogleraar plantenziektenkunde, hoeven mensen daar niet bang voor te zijn. „Natuurbegraven is ecologisch de minst schadelijke manier van lijkbezorging.”

Redactie 24-04-21, 16:03

0 REACTIES

Rondom de geplande natuurbegraafplaats op de Kalenberg in Barchem is veel commotie ontstaan. De actiegroep Red de Kalenberg maakt bezwaar tegen de ontwikkeling van een natuurbegraafplaats. Zij zeggen te vrezen dat natuurgraven het bos zullen aantasten. Bomen zouden gekapt worden en via de begraven lichamen zou de bodem verontreinigd kunnen raken. Met andere woorden: een natuurbegraafplaats is slecht voor het milieu. Ik stel dat het omgekeerde het geval is.

Kennelijk is er geen goed inzicht in de bijdragen van natuurbegraafplaatsen aan bijvoorbeeld de beteugeling van broeikasgassen. In het Barchemse geval zullen bomen immers niet worden gerooid. Individuele graven kunnen tussen boomwortels aangebracht worden. De Stichting Beheer Landgoed Kalenberg heeft een langetermijnvisie: langdurig ecologisch onderhoud van het bos, en tevens bijdragen aan vermindering van het aantal crematies en de druk op reguliere begraafplaatsen.

Cremeren

De groep Red de Kalenberg heeft donateurs bereid gevonden om het onderhoud van het bos op de Kalenberg voor tien jaar te financieren; dat is lovenswaardig maar voor een relatief korte periode. Het is niet duidelijk wat de visies van de actiegroep en donateurs zijn op de langetermijnontwikkeling van het gebied. De praktische bezwaren kunnen namelijk opgelost worden met specifieke maatregelen voor natuurbegraving. Daarnaast is de ecologische impact van natuurbegraven veel lager dan bijvoorbeeld cremeren. In 2019 werd 66 procent van de overledenen gecremeerd. Crematie neemt de minste plaats in beslag, maar de uitstoot van fijnstof, broeikasgassen en andere schadelijke gassen is aanzienlijk. Die uitstoot komt van je lichaam en de kist. Je lichaam bestaat voor 20 procent uit koolstof, dat als CO₂ de lucht in gaat, en voor 3 procent uit stikstof die omgezet wordt in stikstofdioxide die bijdragen aan ozonvorming en indirect ook broeikasgassen. De uitstoot wordt vergroot door het energieverbruik voor verbranding.

Begraven kan milieuvriendelijker zijn, afhankelijk van de manier waarop. Je lichaam moet bij het begraven 'ingepakt' zijn in een lijkwade of kist. Een begraven lichaam vergaat door natuurlijke afbraak door schimmels en bacteriën, geholpen door insecten. De afbraak duurt tien jaar of langer, afhankelijk van de behandeling van het lichaam. Zo lang je het lichaam begraaft in een natuurlijk afbreekbare lijkwade of kist, geniet begraven de voorkeur omdat CO₂ dan langzaam vrijkomt en opgenomen wordt door de bodem en plantenvegetatie.

Geen grafstenen

Ook stikstofverbindingen worden beter vastgehouden in grond met een natuurlijke vegetatie. Begraving geeft een lagere milieu-impact dan crematie wanneer de waarde van het landgebruik niet meegenomen wordt. De ecologische impact is nog minder op natuurbegraafplaatsen waar geen grafstenen geplaatst mogen worden en waar potentieel alleen lijkwades van natuurlijke materialen gebruikt mogen worden. De graven mogen niet geruimd worden en zijn dus eeuwigdurend, zodat de bodem zich kan herstellen. Deze manier van begraven is daarom de meest natuurlijke en ecologisch minst schadelijke manier van lijkbezorging, omdat alle elementen van het lichaam weer opgenomen worden in de natuurlijke cycli.

Ariena van Bruggen is emeritus hoogleraar plantenziektenkunde aan de Universiteit van Florida, nu woonachtig in Lochem